בית משפט השלום בחיפה
אלקבץ נ' רוצים את הטבע בע"מ ואח'
ת"צ 4623-03-18
סוג עניין: תובענה ייצוגית לפי חוק להגנת הצרכן
תאריך פתיחה: 04 מרץ 2018

בבית משפט השלום

בחיפה

ליאת אלקבץ ת.ז. 201616430
ע"י ב"כ עו"ד שרון ענבר פדלון ו/או טלי לופו
מרחוב הנופר 4/17, קריית השרון, נתניה
טל': 054-3334282, 054-3116123 פקס': 072-2329097

המבקשת:

- נגד -

1. **רוצים את הטבע בע"מ 514057298**
דרך בר- לב חיים 210, ת"א 6753714

2. **אגס שיווק מוצרי טבע בע"מ 514310010**
ריטב"א 10, אלעד 4080000

המשיבות:

מהות התביעה: כספית, הצהרתית, נזיקית, חוזית, עשיית עושר ולא במשפט והפרת חוק הגנת הצרכן, התשמ"ה-1971, צו הגנת הצרכן סימון ואריזה של מוצרי מזון- תשנ"ט 1998 הוראות תקן ישראלי 1145- סימון מוצרי מזון ארוז מראש.

הסעד המבוקש: כספי, הצהרתי, צו עשה.

סכום התביעה של התובעת: **47.94 ₪**
סכום התביעה ביחס לכלל חברי הקבוצה: אינו ניתן להערכה בשלב זה, אולם לצורך סבור האוזן מוערך כ- **350,000 ₪.**

תובענה ייצוגית

בית- המשפט מתבקש להורות בזאת כדלקמן:

א. לקבל את התובענה להלן מכוח חוק תובענות ייצוגיות התשס"ו- 2006 (להלן: **"החוק"**).

ב. להגדיר את הקבוצה שבשמה מוגשת התביעה בהתאם לסעיף 10א לחוק תובענות ייצוגיות כדלקמן:

> **"צרכנים, אשר רכשו את מוצריהן של הנתבעות, בפרט המוצרים המכונים "סוכריות אורגניות דבש לימון", "סוכריות אורגניות דבש" "סוכריות אורגניות – ג'ינג'ר" ו- "נטיפי חרובים" וגילו או יגלו כי אין המדובר בשיעור מהותי מן הרכיבים החשובים שבמוצרים ואשר חשו /יחושו עקב כך תחושות שליליות שונות ו/או צרכנים אשר נמנעה מבעדם מראש היכולת לבצע רכישות מושכלות ולבחון חלופיות מוצרים"**

(להלן: **"חברי הקבוצה"**)

***רצ"ב תצהיר התובעת סומן כ-נספח ב' לבקשה

<u>פתח דבר- רקע כללי</u>

1. התובענה דנא, עוסקת בהפרה בוטה ויסודית של הוראות **<u>תקן ישראלי רשמי 1145 (סימון ואריזה של מוצרי מזון)</u>** שהינו תקן רשמי ומחייב הן שלעצמו והן מכוח צו הגנת הצרכן סימון ואריזה של מוצרי מזון- תשנ"ט 1998.

2. עובדה מובהקת בענייננו מלמדת כי המשיבות בחרו להותיר את המידע אודות **<u>שיעור הדבש, שמן הלימון והג'ינגר ואבקת החרובים</u>**, במוצריהן עלומים, וזאת חרף החובות החקוקות המחייבות את ציון שיעורם המדויק במוצריהן.

3. מעיון ברכיבי המוצרים של המשיבות, עולה כי הרכיבים אשר שמם הוצג לעיניו של הצרכן באופן מובלט והמצטיירים בעיניו כרכיבים בריאותיים, מופיעים במדרג נמוך ברכיבי המוצרים, דהיינו אינם קיימים בשיעורים גבוהים במוצרי המשיבות.

4. מיותר לציין כי מדובר בעניין בעל חשיבות מבחינתו של הצרכן. כאשר רוכש צרכן מוצרים אשר מתנוסס בכותרתם באופן המבליט את יתרונותיו הבריאותיים של המוצר: **"חרובים", "דבש, לימון, ג'ינג'ר"**- אין דבר חשוב יותר מבחינתו של הצרכן מאשר לדעת האם תכונותיהם של המוצרים תואמות את הכתוב.

5. בנוסף, במוצר המתכנה בשם "נטיפי חרובים", מתנוססת על פני המוצר תמונה של חרובים גולמיים במצבם הטבעי, דא עקא, שקיימים במוצר דנן שיעורים לא מבוטלים של סוכר, שמן וקמח סויה וזאת ללא גילוי נאות אודות שיעורה של אבקת החרובים במוצר ולא בכדי.

6. ובמוצרים המתכנים בשם סוכריות "דבש- לימון", "סוכריות דבש" ו"סוכריות וג'ינג'ר", מתנוססות בגאון תמונות של יערת דבש, דבורה ומקל דבש, לימונים בצורתם הטבעית, ושל ג'ינג'ר במצבו הגולמי והטחון. בין היתר קיימים במוצרים דנן רכיבים של קנה סוכר אורגני, סירופ אורז חום. גם במקרה דנן, לא בכדי אין ברצונה של המשיבה לגלות את שיעוריהם של הדבש, שמן הלימון והג'ינג'ר אשר במוצריה.

<u>להלן המסגרת המשפטית והחובות החקוקות הספציפיות בהן עסקינן</u>

<u>הפרת סעיף 8.3 לתקן 1145</u>

7. כאמור לעיל, המשיבות הפרו באופן מובהק ושאינו משתמע לשני פנים את הוראות תקן ישראלי 1145 שהינו תקן רשמי ומחייב, הן שלעצמו והן מכוח צו הגנת הצרכן סימון ואריזה של מוצרי מזון- תשנ"ט 1998. **הוראות סעיף 8 לתקן זה**, אשר הנן בעלות תוקף מחייב החל מיום 06.10.10 מורות כי במוצרים אשר שמם כולל רכיב כלשהו במוצר, ו/או כאשר הרכיב חשוב לאפיונו של המוצר ו/או כאשר בסימון של מזון הרכיב מודגש באמצעות תיאור גרפי או תמונות, הרי שיש לסמן ברשימת הרכיבים גם את האחוז שמהווה אותו רכיב מתכולת המוצר.

8. על מנת להבהיר את מהות הדברים יודגש כי הוראות **סעיפים 8.3.1.1 ו- 8.3.1.1.1**, מורות, כי כאשר הרכיב צוין בשם של מוצר מזון או כאשר שם מוצר המזון מתקשר בדרך כלל בעיני הצרכן לרכיב, אזי שיש לסמן את תכולת הרכיב במוצר באחוזים למאה.

9. **להלן לשון הסעיף :**

> **סעיף 8 - רכיבים**
>
> 8.3 - הכתוב בסעיף זה שמט, ובמקומו נכתב:
>
> תכולת הרכיב תסומן כמפורט להלן.
>
> 8.3.1 - תכולת רכיב, באחוזים למאה, תסומן באחד מהמקרים האלה:
>
> 8.3.1.1 - כאשר הרכיב צוין בשם של מוצר מזון או כאשר שם מוצר המזון מתקשר בדרך כלל בעיני הצרכן לרכיב.
>
> 8.3.1.2 - כאשר הרכיב הינו לאפיונו של מוצר המזון או לצורך ההבחנה בינו לבין מוצרי מזון אחרים, שמראם או תשמות שבחם סומנו עפ"י לגרום לקשיים בהבחנה ביניהם.
>
> 8.3.2 - סימון תכולה של רכיב במוצר מזון תהיה כמפורט בתקן הישראלי החל עליו. במוצרים שלא חל עליהם תקן ישראלי תסומן תכולת הרכיב לפי קביעתה של הרשות המוסמכת.
>
> 8.3.3 - תכולת הרכיב, כאמור לעיל, תסומן בסמוך לשם המוצר או ברשימת הרכיבים.

10. מיותר לציין כי מדובר בעניין בעל חשיבות עליונה מבחינתו של הצרכן. כאשר רוכש צרכן מוצרים כגון אלה אשר בתפיסתו הצרכנית, אותם מוצרים מכילים כמות ניכרת של הרכיבים המהותיים לו. אין דבר חשוב יותר מבחינתו של הצרכן לדעת, מהו שיעורם של הרכיבים המהותיים עבורו המוכלים במוצרים.

11. כמו כן, בכל הנוגע <u>להוראות הכלליות</u> לסימון מזון, כאמור בסעיף 3 לתקן 1145, חל איסור לסמן מזון באופן מטעה, ובאופן שניתן יהא להוכיח את נכונות הסימון בו כלהלן:

3.3. כל סימון יהיה נכון, לא מטעה וניתן להוכחה.

12. לאור האמור לעיל, אי סימון שיעורם המדויק של הרכיבים המופיעים בשמות המוצרים, מגלם מעשה ו/או מחדל המטעה את ציבור הצרכנים ובשל כך מוסב לציבור הצרכנים נזקים ממוניים ובלתי ממוניים.

13. המבקשת תראה ותטען בבקשה זו, כי עקב הפרתן של החובות החקוקות, הקבוצה ניזוקה בין היתר באופן בו נפגעה זכותם היסודית לבחור את המוצר הרצוי מבין שלל המוצרים, המינים, הסוגים והאריזות, ונמנעה מחברי הקבוצה האפשרות האוטונומית להשוות באופן אפקטיבי בין המוצרים נשואי התובענה לבין מוצרים אחרים אשר עומדים ללא רבב בתנאי הדין והתקנים.

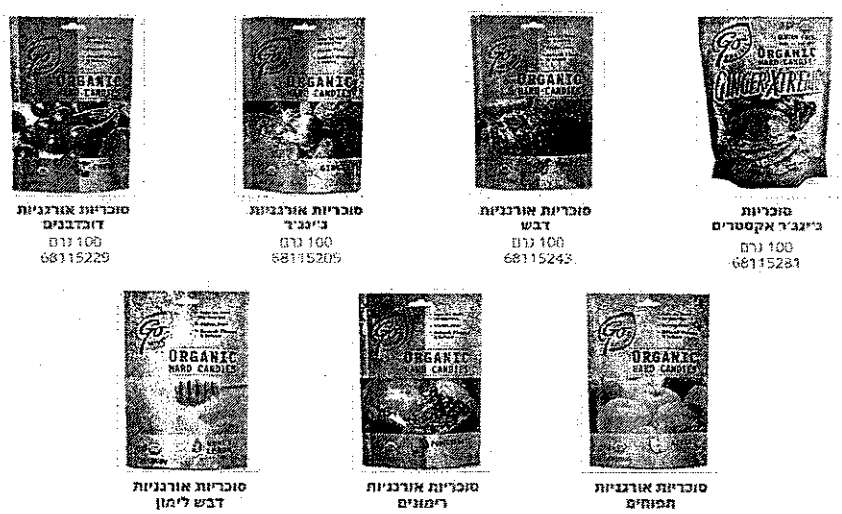
14. זאת ועוד, יובהר כי חוק הגנת הצרכן מטיל אף הוא חובה קוגנטית על העוסקים השונים לסמן נכונה את תוצרתם בהתאם לחוקים לתקנות ולתווי התקן הקונקרטיים, על מנת ליצור גילוי נאות לצרכן הפוטנציאלי, ולשמור על האוטונומיה של הפרט באשר לצריכת המוצרים ההולמים את רצונו ובריאותו, ולקדם את מעמד הצרכנים באמצעות הטלת חובות מוגברות על העוסקים.

15. למען זהות המונחים בכתבי בי-הדין, תקרא המבקשת "התובעת". והמשיבות "הנתבעות".

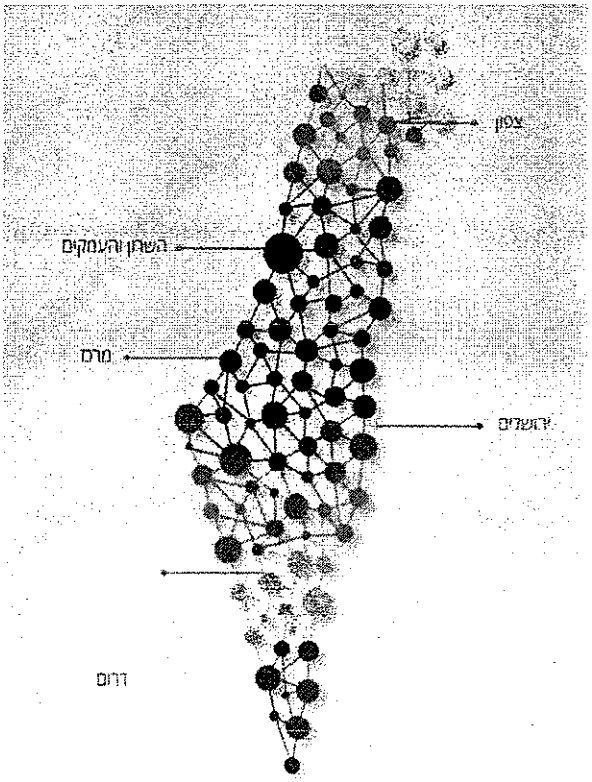
<u>הצדדים</u>

המשיבה 1, הנה חברת שיווק והפצה לשוק בתי הטבע וחנויות הבריאות בישראל והיא הוקמה בשנת 2008 ע"י צבי הללי אשר היה כ- 25 שנה אחד מהבעלים של מפעל הסלטים והדליקטסים כיד המלך, שנמכרה לרשת חצי חינם. החברה משווקת ומפיצה מגוון גדול של מוצרים מתוצרת מקומית וכמו כן מוצרים המיובאים מחו"ל. לחברה כיום ישנן <u>כ- 300 נקודות מכירה</u> לרבות רשתות וחניות פרטיות וכ- 20 ספקים יצרנים ונותני שירות. (מידע זה נלקח מאתר החברה).

בין היתר החברה מייבאת את סדרת מוצרי הסוכריות האורגניות נשואות הבקשה כדלקמן:

באתר המרשתת, מצהירה המשיבה 1, כי היא משווקת את מוצריה בכל מחוזות הארץ באופן הבא:

המשיבה 2, היא חברה המשווקת מוצרי טבע מגוונים לחנויות הטבע. בין מוצריה ניתן למצוא שמנים וחמאות טבעיות, פריכיות, חטיפים, שוקולד, חלווה מוצרי קוסמטיקה טבעית, ויטמינים, תוספי תזונה וכיוצב'.

באתר המרשתת של החברה, מצהירה היא כי מוצריה נמכרים בפריסה ארצית בכל מחוזות הארץ וכדלקמן:

בין היתר משווקת הנתבעת את המוצר נשוא הבקשה המתכנה בשם "נטיפי חרובים":

להלן צילום מאתרה של המשיבה 2:

(להלן: **"הנתבעות"**)

*****רצ"ב פירוט אודות זהות הנתבעות כשם שמופיע אצל רשם החברות (הודפס מאתר של משרד המשפטים) מסומן <u>כנספח ג'</u> בקשה.**

<u>חבותה של המשיבה 2, כמשווקת המוצר:</u>

16. יצרנית המוצר "ממתקי נעמה" , אינה מופיעה כחברה בע"מ באתר משרד המשפטים, כמו- כן, בניגוד לדין, כתובתה הרשומה אינה נרשמה על גב אריזת המוצר וכן לא ניתן לדעת מי בעליה.

17. לעומתה, חברת אגס שיווק (המשיבה 2) הינה חברה בע"מ, אשר כתובתה רשומה במשרד המשפטים ואשר משווקת את המוצר נשוא התובענה.

18. בהתאם לסעיף 15(ד) לחוק הגנה על בריאות הציבור (מזון), התשע"ו- 2015:

"משווק יסמן את המזון או את אריזתו בהתאם להוראות <u>כאמור בסעיף קטן (א)</u> החלות על פעולתו כמשווק או נוגעות למקום ממכר המזון"

ועפ"י סעיף קטן (א)(2) על משווק מזון לדאוג לסמן את המזון או את אריזתו, לפי העניין, בהתאם לחיקוקים הבאים:

"(2) סימונים כפי שנקבעו באחד או יותר מאלה:

(א) <u>תקנים רשמיים לפי חוק התקנים החלים על מזון</u>, לרבות על חומרים או מוצרים הבאים במגע עם מזון;

(ב) תקנות או צווים, שהותקנו בהתייעצות עם שר הבריאות או בהסכמתו, לפי סעיף 37(ב) לחוק הגנת הצרכן;

(ג) צווים לפי חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים החלים על מזון, לרבות על חומרים או מוצרים הבאים במגע עם מזון; "

19. **התובעת** הינה צרכנית מן השורה, אשר רכשה את מוצריי המשיבות לעיל, המשווקים על- ידי הנתבעות והנמכרים בין היתר ברשתות המזון הגדולות בפריסה ארצית.

(להלן: "התובעת")

<u>רקע עובדתי - נסיבתי</u>

20. התובעת הינה כאמור צרכנית מן מהשורה אשר רכשה את מוצריי הנתבעות **"סוכריות אורגניות דבש לימון", "סוכריות אורגניות דבש" "סוכריות אורגניות – ג'ינג'ר" ו- "נטיפי חרובים" במחיר שערורייתי וגבוה, כאשר חלקם נרכשו בבתי טבע (19.30 ₪ לכל אריזת סוכריות ו- 21.90 ₪ למוצר החרובים)** בשים לב שהם מכונים בכותרתם דבש, לימון, ג'ינג'ר, חרובים, בסברה כי היא אכן רוכשת מוצרים אשר יש בהם ערך בריאותי נוסף, תודות לשיעורי הלימון, דבש, ג'ינג'ר, חרובים המשמעותיים שבהם.

21. באחת הקניות אשר בצעה התובעת, הבחינה היא כי חברות מתחרות אשר משווקות סוכריות וחטיפי חרובים למינהם, מסמנות ברשימת הרכיבים את אחוז הרכיב המשמעותי בעיני הצרכן.

22. התובעת רגילה למצב הדברים בו, כאשר עסקינן במוצרי מזון, נוהגות המשווקות/ יצרניות / יבואניות לציין את שיעורו של אותו רכיב מרכזי הקיים במוצר. דא עקא, שבמוצריהן של המשיבות, לא אף שלא צוינו שיעורים אלו, אלא אף מיתוגם באמצעות תמונות ואיורים גרפים של חרובים, דבש טהור, ג'ינג'ר ולימון גולמיים והסימון "אורגני", הובילו את התובעת לסברה כי היא אכן רוכשת מוצרים הנבדלים באיכותם, ומשום כך סמכה התובעת על המשיבות כי עסקינן בשיעורים משמעותיים.

*****רצ"ב צילום אריזות המוצרים נשואי התובענה, מסומן כ- <u>נספח ד'</u> לבקשה.**

23. כמו- כן, נגלתה לעיני המבקשת העובדה כי רכיבים במוצרי המזון, מסומנים באופן מדרגי ובסדר יורד עפ"י משקלם. דהיינו המרכיב שכמותו גדולה ביותר יופיע ראשון, והמרכיב שכמותו הקטנה ביותר יופיע אחרון.

24. בהמשך לכך, מניין הרכיבים במוצרי המשיבות, לימד את התובעת כי עסקינן במוצרים בהם שיעורו של המרכיב המהותי בהם אינו גבוה.

25. עוד השכילה המבקשת להבין כי באם המשיבות היו מגלות לה במעמד הקנייה כי עסקינן במוצרים אשר שיעור הרכיב העיקרי שבהם אינו משמעותי, הדבר היה מעיד לטעמה על איכות נחותה שלהם ועל- כן, הייתה נמנעת מרכישתם כליל ובטח שלא רוכשת אותם במחיר המופקע בהם נרכשו.

26. בשל גילויים אלה, פסקה התובעת מלצרוך עוד מן המוצרים.

<u>נזקה של התובעת</u>

27. בענייננו נגרם למבקשת נזק ברור ומובהק. מדובר בנזק שהוא ממוני ובנוסף מדובר בנזק שהוא בלתי ממוני. נקודת המוצא היא כי במוצר ששמו כולל את אחד מרכיביו, החשיבות העליונה ביותר היא לאחוזים שמהווה אותו רכיב מתוך המוצר.

28. המבקשת תטען כי בשל המידע העלום, לא היה בכוחה להתחקות אחר טיבם ומהותם של המוצרים ולרכוש מוצרים ההולמים את רצונותיה ולהשוות בין מוצרים מקבלים ותחליפיים. בנוסף תטען התובעת כי עסקינן במוצרים אשר ערכם הוא נחות, מאחר ומסתירים הם פרטים מהותיים אשר דרושים לצרכן בבואו לשכלל את בחירותיו הצרכניות.

<u>נזק ממוני</u>

29. בעצם העובדה, כי פרטים מהותיים במוצר לא גולו למבקשת וכי נגלה לה בדיעבד כי עסקינן בשיעור נמוך של הרכיבים המשמעותיים, יש בכך בכדי להוריד את ערכם של המוצרים בעיני המבקשת ולהעיד לטעמה כי עסקינן **במוצרים נחותים** אשר אינם שווים את מחירם הגבוה הבלתי מוצדק בעליל, ומשכך אף פסקה לצרוך ממוצרים אלה.

30. סעיף 12 (א) **לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג- 1973** מורה כי במו"מ לקראת כריתתו של חוזה חייב אדם לנהוג בדרך מקובלת ובתוך לב.

31. סעיף 12(ב) לחוק מורה כי צד שלא נהג בדרך מקובלת ולא בתום לב, חייב לצד השני **<u>פיצויים</u>** בעד הנזק שנגרם לו עקב המשא ומתן או עקב כריתת החוזה והוראות סעיפים 10, 14-13 **לחוק החוזים תרופות תשל"א- 1970** יחולו בשינויים המחויבים.

32. סעיף 10 לחוק החוזים תרופות, קובע כי הנפגע זכאי לפיצויים בעד הנזק שנגרם לו עקב ההפרה ותוצאותיה ושהמפר ראה אותו או שהיה עליו לראותו מראש, בעת כריתת החוזה, כתוצאה מסתברת של ההפרה.

33. המבקשת סבורה כי יש **לפצות** את הצרכן בסכום הנגזר ממחירם של המוצרים נשוא הבקשה.

34. על- כן, אותו ערך נחות לו טענתה המבקשת בבקשתה יהווה פיצוי בשיעור 30% מערכם של המוצרים כך שבגין הנזק הממוני יש לפצות את הצרכן בסך של 17.37 ₪ בגין מוצרי הסוכריות וסך של 6.57 ₪ בגין מוצר החרובים.

35. יצוין כי המבקשת אינה מבקשת את השבתם של המוצרים, אלא מסתפקת בפיצוי עקב אותו ערך נחות של מוצרים אשר נכפה עליה לרוכשם, וכל זאת בשל חוסר תום ליבה של המשיבה.

36. לחילופין, תטען המבקשת להחלת פקודת הנזיקין (נוסח חדש), תשכ"ח- 1968.

סעיף 3 לפקודה קובע כי :

"כל הנפגע או הניזוק על ידי עוולה שנעשתה בישראל יהא זכאי לתרופה המפורשת בפקודה מידי עושה העוולה או האחראי לה".

37. סעיף 71 אשר עניינו "תרופות לעוולה", קובע כי כל בית משפט אזרחי יהא מוסמך בתחומי שיפוטו ליתן תרופה לעוולה על פי פקודת הנזיקין, והגם שלא נתבעו או לא נפסקו פיצויים או סעד אחר.

38. סעיף 72 קובע כי ציווי יכול שיהיה צו עשה או צו לא תעשה, לשעה או לתמיד.

39. בנוסף, סעיף 76 עשר כותרתו "פיצויים" קובע כי אם התובע סבל נזק, ינתנו פיצויים רק בשל אותו נזק שעלול לבוא באורח טבעי במהלכם הרגיל של הדברים ושבא במישרין מעוולת הנתבע. בנוסף באם התובע סבל נזק ממון, יינתנו לו פיצויים רק אם מסר פרטים עליו בכתב התביעה או בצירוף לו.

<u>נזק מסוג עוגמת נפש</u>

40. בנוסף נגרם למבקשת נזק שאינו ממוני. בעקבות גילוי העובדות הנכונות המבקשת סבלה מעוגמת נפש, המתבטאת בכעס, תסכול וחוסר נוחות. עוגמת הנפש נובעת מכך שהמבקשת סבורה כי הוטעתה בעניין חשוב במיוחד לעניין מהותם של המוצרים, כאשר הם הצטיירו בעיניה כמוצרים בריאותיים כאשר כמותם של הרכיבים המהותיים שלהם הינם גבוהה וכי לא הייתה רוכשת אותם

מלכתחילה לו המשיבות היו מגלות כי אין המדובר בשיעור משמעותי של הרכיב העיקרי. נוצר אצל המבקשת פער מידע מהותי וערפול באשר למהותם של המוצרים. נזק זה יש להעריך בסך של 3 ₪ למבקשת בגין כל מוצר.

נזק מסוג פגיעה באוטונומית הבחירה של הפרט

41. בעניין זה, ניתן לאחרונה פס"ד (מיום 22/07/14), **בע"א 1415/13 ל.ב נגד היינץ רמדיה ואח'** (פורסם בנבו"). בהתאם לדברייה של כב' השופטת ד' ברק ארז, פסיקת פיצוי בגין פגיעה באוטונומיה אינה אמורה להיות מותנית בכך שלחופש הבחירה נלווה נזק אחר, ולדבריה:

"פסיקת פיצוי בגין פגיעה באוטונומיה אינה אמורה להיות מותנית בכך שלחופש הבחירה אשר נשלל מן התובע, נלווה נזק אחר (כך, לדוגמה, תובע בגין טיפול רפואי שניתן ללא הסכמה מדעת אינו נדרש להוכיח כי הטיפול עצמו גרם לו נזק). כל מהותה של התביעה בגין ראש נזק זה, היא שהפיצוי ניתן בשל הפגיעה ביכולת הבחירה של התובע."

42. בית- המשפט מתבקש לקבוע כי בשל ההפרה הנידונה, במובן זה שנגזלה מן התובעת, זכות הבחירה לבצע רכישות מושכלות של מוצרים, נפגעה זכותה האוטונומית של התובעת לבחור את המוצר הרצוי מבין שלל המוצרים, המינים, הסוגים והאריזות. זאת ועוד, במעשיהן ו/או במחדלן, התרשלו הנתבעות כלפי התובעת וכלפי קבוצת הצרכנים אותה היא מבקשת לשרת. נזק זה יש להעריך בסך של 3 ₪, בגין כל מוצר.

המסגרת הנורמטיבית

עילת התביעה מכוח עוולת הפרת חובה חקוקה

43. **סעיף** 63 לפקודת הנזיקין, קובע את מהותה של עוולת הפרת חובה חקוקה כלהלן:

> **א. מפר חובה חקוקה הוא מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו על- פי כל חיקוק, למעט פקודה זו- והחיקוק, לפי פירושו הנכון, נועד לטובתו או הגנתו של אדם אחר, וההפרה גרמה לאותו אדם נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאילו נתכוון החיקוק.**
>
> **ב. לעניין סעיף זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או הגנתו של פלוני, אם לפי פירושו הנכון הוא נועד לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטובתם או להגנתם של בני אדם בכלל או של בני אדם מסוג או הגדר שאתם נמנה אותו פלוני.**

44. סעיף 17 (ב) לחוק הגנת הצרכן, קובע כי סימון על גבי מוצר המשווק לצרכן, יכלול גם פרטים שאותם קבע שר הכלכלה שיש לציינם בצו (צו הגנת הצרכן- סימון מוצרי מזון) שיצא מכוח סמכות זו של השר, אשר אימץ את הוראותיהם של תקן 1145 בכל הנוגע לסימון מוצרי מזון.

45. כפי האמור לעיל, תקן ישראלי 1145 קובע, לאחר שתוקן עוד בשנת 2008, כי מקום בו שמו של המוצר כולל את אחד מרכיביו ו/או כאשר הרכיב חשוב לאפיונו של המוצר, יש לציין ברשימת הרכיבים גם את אותו אחוז רכיב מתכולת המוצר.

*****רצ"ב העתקן של הוראות החוק הרלבנטיות בתקן ישראלי 1145 לרבות גיליון התיקון סומנו כנספח ה' לבקשה**

46. זאת ועוד בכל הנוגע להוראות הכלליות לסימון מזון, כאמור בסעיף 3 לתקן 1145, חל איסור לסמן מזון באופן מטעה, כלהלן:

> **3.3. כל סימון יהיה נכון, לא מטעה וניתן להוכחה.**

47. מדובר בנזק ממוני לכל דבר. נרכש מוצר אשר ערכו מבוסס על הנחה של הצרכן ולפיה המוצר כולל כמות רבה מאוד מהרכיב היסודי. בפועל מוצר זה כולל כמות בלתי משמעותית מאותו רכיב לעומת ציפייתו של הצרכן. ערכו של המוצר מבחינת הצרכן- יורד, וכך גם ערכו האובייקטיבי.

48. נראה אפוא כי, המחוקק ביקש להקל על הצרכן ולאפשר לו באמצעות גילוי נאות והזרמת מידע אשר הינו חיוני לצרכן, אודות רכיבי מוצר כינויו וערכיו התזונתיים על מנת לשמור על האוטונומיה של הצרכן ומתן אפשרות לשקלל את צעדיו הצרכניים לאור קבלת מידע השוואתי נגיש.

49. למצער יצוין, כי הנתבעות התעלמו כליל מההוראות הללו, והציעו לקהל לקוחותיהן, מוצרים מבלי ליתן להם את חופש הגילוי הנאות והזרמת המידע אשר חיונים להם.

<u>הפרת הוראות חוק הגנת הצרכן</u>

התובעת תטען כי אי סימון אחוז הדבש, לימון, ג'ינג'ר, חרובים, עולה כדי הטעייתה כצרכנית לרבות הטעייתם של כלל חברי הקבוצה, כאמור בסעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א – 1981.

סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, שעניינו **<u>איסור הטעיה</u>**, קובע כדלקמן:

2.	**איסור הטעיה**		
	(א)	**לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – העלול להטעות צרכן בכל ענין <u>מהותי בעסקה</u> (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו ענינים אלה כמהותיים בעסקה:**	
		(1) הטיב, <u>המהות</u>, <u>הכמות והסוג</u> של נכס או <u>שירות</u>;	

50. בשל העובדה שהנתבעות נמנעות מלציין את האחוזים הנ"ל, הן למעשה מעלימות מעיני הצרכנים, פרטים מהותיים בעצם העסקה.

51. על- כך יוסף, כי אותו פרט מהותי מעוגן באופן חוקי, כך שההטעיה הינה חמורה יותר.

52. כמו- כן, **סעיף 3 ו- 4 לחוק הגנת הצרכן**, דן בנושא איסור ניצול מצוקת הצרכן וחובת הגילוי וכדלקמן:

3.	**איסור ניצול מצוקת הצרכן**	
	(ב)	**לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת שיש בו ניצול <u>מצוקתו</u> של הצרכן, <u>בורתו</u> או הפעלה בלתי הוגנת עליו, הכל כדי לקשור עסקה, בתנאים בלתי מקובלים או בלתי סבירים או לשם קבלת תמורה העולה על התמורה המקובלת.**

4.	**חובת גילוי לצרכן**	
	(א)	**(1) עוסק חייב לגלות לצרכן כל פגם או איכות נחותה או תכונה אחרת הידועים לו, המפחיתים באופן משמעותי מערכו של הנכס;** **(2) כל תכונה בנכס המחייבת החזקה או שימוש בדרך מיוחדת כדי למנוע פגיעה למשתמש בו או לאדם אחר או לנכס תוך שימוש רגיל או טיפול רגיל;**

	(ב)	**עוסק חייב לגלות לצרכן כל <u>פרט מהותי</u> לגבי נכס שקבע השר באישור ועדת הכלכלה של הכנסת.**

53. לאור הוראות סעיפים אלו, תטען התובעת, כי החקיקה מחייבת את היצרן להציג מידע וקובעת קריטריונים לאופן הצגתו על האריזה ולעמידתו בתנאים של הצגה. מדובר במידע מהותי לצרכן.

<u>עשיית עושר ולא במשפט</u>

54. כאמור לעיל ובמסכת העובדתית שתוארה בבקשה זו, באקט המחדלי אשר ננקט על- ידי הנתבעות בפרט שוויון הנפש והאדישות באשר לקיום הוראות המחוקק, יוצא אפוא כי הנתבעות מתעשרות שלא כדין על חשבונם של הצרכנים, עת גורעות מקהל הצרכנים מידע מהותי, אשר נועד לשם קנייה נבונה והשוואתית, ובכך למעשה מאלצות את הצרכנים, לבצע רכישות בלתי מושכלות, כאשר הנשכר מכל אילו הינו העוסק ובמקרה שבפנינו הנתבעות.

<u>הפרת פקודת הנזיקין (נוסח חדש) התשכ"ח - 1968, סעיפים 36-35- עוולת הרשלנות</u>

55. סעיף 31 לחוק הגנת הצרכן קובע מפורשות כי "דין מעשה או מחדל" כדין עוולה לפי פקודת הנזיקין כדלקמן :

> **"31 פיצויים (תיקון: תשמ"א, תשמ"ד, תשמ"ו, תשמ"ח, תשנ"א, תשנ"ג, תשנ"ה, תשנ"ט)**
> **(א) דין מעשה או מחדל בניגוד לפרקים ב', ג', ד' או ד'1 כדין עוולה לפי פקודת הנזיקין (נוסח חדש). עוולה כאמור נתונה לצרכן שנפגע מהעוולה, וכן לעוסק שנפגע, במהלך עסקו, מהטעיה כאמור בסעיף 2."**

56. כמו כן, תטען התובעת כי יש להחיל את סעיפים 36-35 לפקודת הנזיקין. הנתבעות התרשלו בכך שלמרות הוראות החוק הברורות, מי מטעמן לא מילא בקפידה אחר הוראותיו והפר בין במעשה ובין במחדל את החובות המוטלות עליו מכוחן של ההוראות.

57. כמו- כן, הנתבעות לא וידאו ו/או פיקחו כי מי מעובדיהן או מנהליהן נוהג על- פי החוק ומקיים את הוראותיו.

58. הנתבעות חייבות בחובת זהירות מושגית המוטלת על עוסק כלפי לקוחות וצרכנים. הנתבעות חייבות גם בחובת זהירות קונקרטית בעניין קיום הוראות הדין והתקינה. מתיאור הנסיבות לעיל, ברי כי הנתבעות הפרו את חובות הזהירות כלפי הלקוחות והצרכנים הפרה גסה ובוטה.

<u>הגדרת הסעדים לקבוצה המיוצגת- אכיפת הדין</u>

59. בהתאם לסעיף 10 (א) לחוק תובענות ייצוגיות, הרי שבעקבות אישור התביעה כייצוגית על בית- המשפט הנכבד להגדיר את הקבוצה אשר בשמה תנוהל התובענה:

> "אישר בית- המשפט תובענה ייצוגית, יגדיר בהחלטתו את הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה, לא יכלל בקבוצה אדם שעילת תביעתו נוצרה לאחר המועד שבו אושרה התובענה הייצוגית כאמור ".

60. התובעת תטען כי את חברי הקבוצה יש להגדיר באופן הבא:

> **"צרכנים, אשר רכשו את מוצריהן של הנתבעות, בפרט המוצרים המכונים "סוכריות אורגניות דבש לימון", "סוכריות אורגניות דבש" "סוכריות אורגניות – ג'ינג'ר" ו- "נטיפי חרובים" וגילו או יגלו כי אין המדובר בשיעור מהותי מן הרכיבים החשובים שבמוצרים ואשר חשו /יחושו עקב כך תחושות שליליות שונות ו/או צרכנים אשר נמנעה מבעדם מראש היכולת לבצע רכישות מושכלות ולבחון חלופיות מוצרים"**

61. **<u>הסעדים אותם בית- המשפט הנכבד מתבקש לפסוק הינם כלהלן:</u>**

א. צו עשה

ב. סעד הצהרתי.

ג. פיצוי כספי.

62. כידוע, הסמכות להוציא צו צופה פני עתיד מקבלת משנה תוקף בעניינים הנוגעים לחוק הגנת הצרכן, אשר במהותו אינו צופה רק פני עבר, אלא גם פני עתיד. <u>סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן</u> קובע כי עוסק לא יעשה דבר אשר "**<u>עלול להטעות</u>** צרכן". סעיף 31(א)(2) לחוק זה, עוסק אף הוא במעשה הטעיה עתידי, שעה שהוא מסמיך את ביהמ"ש לפסוק לארגון צרכנים אשר סייע בבירור התביעה פיצוי, כאשר "הוברר לבית המשפט, שמעשה או מחדל של הנתבע גרם או **<u>עלול לגרום</u>** תקלה לציבור או לחלק ממנו והתובע הסתייע בהגשת התובענה בארגון צרכנים".

63. כאמור, הוראות חוק הגנת הצרכן צריכות להתפרש לאור תכליתו. לדיני הגנת הצרכן תכלית "ציבוריתי", בנוסף על תכליתם "הפרטית". מטרתם אינה רק טיפול בעניינו הפרטני של הצרכן מול העוסק, אלא גם קידום מטרות ציבוריות כגון, הגינות מסחרית, תחרות הוגנת ואכיפת הדין.

64. מכאן, כי זכות התביעה אינה נתונה רק למי שרכש את המוצר בעבר, אלא גם למי שעלול לרכוש מוצר זה בעתיד. ממילא, בתביעות מסוג זה ניתן לתת גם סעד צופה פני עתיד- סעד ציווי, ולא רק סעד של פיצויים הצופה פני עבר. מטרתו של צו זה היא מניעת הטעיה צרכנית בעתיד. ראה, אורנה דויטש, **מעמד הצרכן במשפט**, 2002, בעמ' 391, שם מתייחסת המחברת לכך שניתן לקבל צו מניעה בתביעת הטעיה לפי חוק הגנת הצרכן: "כאשר מתבצע צו מניעה להפסקת הפעילות העלולה להטעות, <u>אמנם ראוי לאפשר הוצאתו של צו כזה גם אם התובע עצמו לא הוטעה</u>. הפסקת המצגים המטעים תועיל לציבור הצרכנים שייתכן כי יוטעה.

65. כמו גם, בהתאם להוראות של סעיף **20 (ג) לחוק נקבע כי:**

> **"מצא בית- המשפט כי פיצוי כספי לחברי הקבוצה, כולם או חלקם אינו מעשי בנסיבות העניין, בין משום שלא ניתן לזהותם ולבצע את התשלום בעלות סבירה ובין מסיבה אחרת, רשאי הוא להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה כולה או חלקה או לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות העניין".**

66. לאור האמור, בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת **<u>ליתן צו הצהרתי</u>**, לפיו יקבע כי הנתבעות הפרו את הוראות חוק הגנת הצרכן ואת צו הגנת הצרכן (סימון ואריזה של מוצרי מזון) התשנ"ט- 1998, לרבות הוראות סעיף 8.3 לתקן 1145 והתרשלו בכך כלפי חברי הקבוצה, וזאת למען לא יישנה מצב זה בעתיד.

67. כמו- כן, מתבקש בית- המשפט הנכבד **<u>ליתן צו עשה</u>** ולהורות למשיבות להסיר את המוצרים מהמדפים, לתקן את הליקויים שנמצאו ולסמן את מוצריהן כדרוש.

68. לאור המסגרת הנורמטיבית, אשר חלה באשר לסעדים הצהרתיים הראויים להיתבע במסגרת תובענה ייצוגית, ניכר כי במקרה שבפנינו, יהא נחוץ ומהותי להצהיר כי הנתבעות הפרו את הוראות הדין ולו בלבד למען לא ישונה מצב מעין זה בעתיד.

69. אם כך, פנינו רואות כי בתי- המשפט רואים בחשיבות מתן צווי עשה לעוסקים שונים, אשר עושים דין לעצמם ומפרים הוראות קוגנטיות בחוק, ובממשק למקרה שבפנינו, ראוי כי תנתן הוראה חד משמעית לנתבעות לציין על- גבי המוצרים והטובין אותם הן מציעות לחוג לקוחותיהן את השיעורים המדויקים של הרכיב העיקרי בהם.

<u>הערכת הנזק הממוני והבלתי ממוני אשר נגרם לחברי הקבוצה- פיצוי כספי</u>

70. על- מנת להעריך ולשום את הנזק הממוני שנגרם לחברי הקבוצה יש צורך לבחון את נתוני המכירות של הנתבעות, לרבות דו"חות הזמנות סחורה ו/או תעודות משלוח אשר הונפקו על ידן ביחס למוצרים הספציפיים נשואי הבקשה **ו/או כל מוצר אחר מתוצרתן של המשיבות, אשר לא מקיים את החובות החקוקות כאמור לעיל.**

71. יודגש כי הקבוצה אותה מבקשת התובעת לייצג הנם **<u>ציבור צרכנים אשר גילו או יגלו כי אין המדובר בשיעור מהותי של הרכיבים החשובים לצרכן ואשר חשו או יחושו עקב כך תחושות שליליות שונות ו/או צרכנים אשר נמנעה מבעדם מראש היכולת לבצע רכישות מושכלות ולבחון חלופיות מוצרים.</u>**

72. יודגש כי מלא הנתונים הללו הנם נתונים ודוחות המצויים בידיעתן האישית והבלעדית של הנתבעות, עסקינן במידע שאינו מפורסם ואינו נגיש לידיעת הצרכנים.

73. על כן במידת הצורך שומרת התובעת לעצמה את הזכות לעתור לבית המשפט בבקשה למתן צווים ספציפיים לגילוי המידע הדרוש.

74. יודגש כי בנקל ניתן להתחקות אחר הנזק המצטבר שהרי אם תמסורנה הנתבעות פרטים מדויקים ביחס לכמות מכירת המוצרים, הרי כי נדע לאמוד את הסעד הכספי של הקבוצה.

75. יודגש כי סעד הקבוצה הנו פיצוי בשיעור 30% מסך המכירות לצרכן, של מי שרכש אך לא נטל מהם ו/או נטל במעט מהם והסתבר לו בדיעבד ולאחר הטעימה כי קיבל מוצר נחות, בפרט לאור העובדה כי חלקו של ציבור הצרכנים לא היה רוכש מוצרים אילו מלכתחילה.

76. לחילופין, יודגש כי בחינת מכלול הנתונים הללו בידי מומחה, תעניק אינדיקציה מדויקת להערכת נזקם של חברי הקבוצה, שיעורם של חברי הקבוצה לרבות הפיצוי אותו יש לפסוק לטובתם.

77. לפיכך בשלב זה, בהיעדר נתונים ביחס לשיעור הנזק, ועל דרך האומדנה בלבד תעמיד התובעת את סכום התביעה של חברי הקבוצה **<u>בסך של 200,000 ₪ לנתבעת 1 וסך של 150,000 ₪ לנתבעת 2 ובסה"כ 350,000 לכל התביעה.</u>**

78. כמו- כן יצוין, כי בהתאם לסעיף 20(א) לחוק התובענות הייצוגיות, מונחל מנגנון גמיש, אשר במסגרתו רשאי בית- המשפט לקבוע כיצד ניתן יהא להוכיח את נזקם האישי של החברים בקבוצה, כאשר בהתאם לסעיף 20(א) (3) יתרת הכספים אשר לא ידרשו תועבר לאוצר המדינה.

79. במקרה שבפנינו כשם שפורט לעיל, ניתן יהא לזהות בנקל חלק מחברי הקבוצה ולפצותם בהתאם לניתוח נתונים המצויים ביד המשיבות, שכן מדובר בקהל לקוחות של חברות ידועת שם, אשר על כן נהיר כי שומרות הן בקלחתן את הדוחות הרלוונטיים לתפוקת המכירות והייצור שלהן. לחילופין, במידה ויתגלו קשיים באיתור חברי הקבוצה, ניתן יהא ליישם את עקרונות הפיצוי לטובת הציבור הקבועים בסעיף 20(ג) לחוק.

<u>סוף דבר</u>

80. תובענה ייצוגית זו הכרחית על מנת לממש זכאותם לפיצוי של חברי הקבוצה כלפי הנתבעות כפי שיובהר לעיל, בית- המשפט הנכבד יתבקש לפסוק פיצויי ממוצע בסך עשרות שקלים לכל חבר בקבוצה, סכום זה- אין די בו כדי לתמרץ תובע לפתוח בהליך משפטי מורכב ומסובך כנגד גופים עוצמתיים במיוחד כדוגמת הנתבעות וראה בהקשר זה את הדברים שנאמרו **ברע"א 4556/94 טצת ואח' נ' זילברזץ ואח', פ"ד מט(5) 774, בעמ' 784.**

81. לאור כל האמור לעיל, מתבקש בית המשפט הנכבד להורות כדלקמן:

81.1 לחייב את הנתבעות, בתשלום פיצוי כספי ובסעדים, כמפורט בבקשה זו, בשיעור ובאופן שיקבע, לכל אחד מחברי הקבוצה שהוכחה זכאותו לפיצוי או לסעד כאמור ובהקשר זה:

81.1.1 להורות כי כל חבר קבוצה יהיה רשאי להוכיח את זכאותו לפיצוי כספי או לסעד אחר בתצהיר שיוגש למשרד ב"כ התובעת ולהורות כי ב"כ התובעת תשמשנה כ-"ממונה" בהתאם להוראת סעיף 20(ב)(1) לחוק.

81.1.2 לחילופין, להורות על תשלום פיצוי כספי בסכום כולל ועל אופן חישוב חלקו של כל חבר קבוצה ולהורות בדבר חלוקתו בין חברי הקבוצה, באופן יחסי לנזקיהם, של יתרת הסכום שתיוותר אם חבר קבוצה, אחד או יותר, לא דרש את חלקו, לא הוכיח את זכאותו לפיצוי או לסעד, לא אותר או שלא ניתן לחלק לו את חלקו מסיבה אחרת, ובלבד שחבר קבוצה לא יקבל פיצוי כספי או סעד אחר מעבר למלוא הפיצוי או הסעד המגיע לו; ולהורות כי כל יתרת סכום שנותרה לאחר החלוקה לחברי הקבוצה כאמור, תועבר לאוצר המדינה.

81.2 להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות העניין.

81.3 להורות על פרסום הודעה לחברי הקבוצה.

81.4 להורות על תשלום גמול לתובעת המייצגת.

81.5 לקבוע את שכר הטרחה של באות הכוח המייצגות בעד הטיפול בתובענה הייצוגית, לרבות בבקשה לאישור.

טלי לופו, עו"ד
ב"כ התובעת

שרון ענבר- כדלון, עו"ד
ב"כ הנתבעת

בבית משפט השלום

בחיפה

ליאת אלקבץ ת.ז. 201616430
ע"י ב"כ עו"ד שרון ענבר פדלון ו/או טלי לופו
מרחוב הנופר 4/17, קריית השרון, נתניה
טל': 054-3334282, 054-3116123 פקס': 072-2329097

המבקשת:

- נ ג ד -

1. **רוצים את הטבע בע"מ 514057298**
   דרך בר- לב חיים 210, ת"א 6753714

2. **אגס שיווק מוצרי טבע בע"מ 514310010**
   ריטב"א 10, אלעד 4080000

המשיבות;

מהות התביעה: כספית, הצהרתית, נזיקית, חוזית, עשיית עושר ולא במשפט והפרת חוק הגנת הצרכן, התשמ"ה-1971, צו הגנת הצרכן סימון ואריזה של מוצרי מזון- תשנ"ט 1998 הוראות תקן ישראלי 1145- סימון מוצרי מזון ארוז מראש.

הסעד המבוקש: כספי, הצהרתי, צו עשה.

סכום התביעה של התובעת: **47.94 ₪**
סכום התביעה ביחס לכלל חברי הקבוצה: אינו ניתן להערכה בשלב זה, אולם לצורך סבור האוזן מוערך כ- **350,000 ₪.**

תובענה ייצוגית

בית- המשפט מתבקש להורות בזאת כדלקמן:

א. לקבל את התובענה להלן מכוח חוק תובענות ייצוגיות התשס"ו- 2006 (להלן: **"החוק"**).

ב. להגדיר את הקבוצה שבשמה מוגשת התביעה בהתאם לסעיף 10א לחוק תובענות ייצוגיות כדלקמן:

> **"צרכנים, אשר רכשו את מוצריהן של הנתבעות, בפרט המוצרים המכונים "סוכריות אורגניות דבש לימון", "סוכריות אורגניות דבש" "סוכריות אורגניות – ג'ינג'ר" ו- "נטיפי חרובים" וגילו או יגלו כי אין המדובר בשיעור מהותי מן הרכיבים החשובים שבמוצרים ואשר חשו /יחושו עקב כך תחושות שליליות שונות ו/או צרכנים אשר נמנעה מבעדם מראש היכולת לבצע רכישות מושכלות ולבחון חלופיות מוצרים"**

(להלן: **"חברי הקבוצה"**)

*****רצ"ב תצהיר התובעת סומן כ-נספח ב' לבקשה**

<u>פתח דבר- רקע כללי</u>

1. התובענה דנא, עוסקת בהפרה בוטה ויסודית של הוראות **<u>תקן ישראלי רשמי 1145 (סימון ואריזה של מוצרי מזון)</u>** שהינו תקן רשמי ומחייב הן שלעצמו והן מכוח צו הגנת הצרכן סימון ואריזה של מוצרי מזון- תשנ"ט 1998.

2. עובדה מובהקת בעניינו מלמדת כי המשיבות בחרו להותיר את המידע אודות **<u>שיעור הדבש, שמן הלימון והג'ינג'ר ואבקת החרובים</u>**, במוצריהן עלומים, וזאת חרף החובות החקוקות המחייבות את ציון שיעורם המדויק במוצריהן.

3. מעיון ברכיבי המוצרים של המשיבות, עולה כי הרכיבים אשר שמם הוצג לעיניו של הצרכן באופן מובלט והמצטיירים בעיניו כרכיבים בריאותיים, מופיעים במדרג נמוך ברכיבי המוצרים, דהיינו אינם קיימים בשיעורים גבוהים במוצרי המשיבות.

4. מיותר לציין כי מדובר בעניין בעל חשיבות מבחינתו של הצרכן. כאשר רוכש צרכן מוצרים אשר מתנוסס בכותרתם באופן המבליט את יתרונותיו הבריאותיים של המוצר: **"חרובים", "דבש, לימון, ג'ינג'ר"**- אין דבר חשוב יותר מבחינתו של הצרכן מאשר לדעת האם תכונותיהם של המוצרים תואמות את הכתוב.

5. בנוסף, במוצר המתכנה בשם "נטיפי חרובים", מתנוססת על פני המוצר תמונה של חרובים גולמיים במצבם הטבעי, דא עקא, שקיימים במוצר דנן שיעורים לא מבוטלים של סוכר, שמן וקמח סויה וזאת ללא גילוי נאות אודות שיעורה של אבקת החרובים במוצר ולא בכדי.

6. ובמוצרים המתכנים בשם סוכריות "דבש- לימון", "סוכריות דבש" ו"סוכריות וג'ינג'ר", מתנוססות בגאון תמונות של יערת דבש, דבורה ומקל דבש, לימונים בצורתם הטבעית, ושל ג'ינג'ר במצבו הגולמי והטחון. בין היתר קיימים במוצרים דנן רכיבים של קנה סוכר אורגני, סירופ אורז חום. גם במקרה דנן, לא בכדי אין ברצונה של המשיבה לגלות את שיעוריהם של הדבש, שמן הלימון והג'ינג'ר אשר במוצריה.

<u>להלן המסגרת המשפטית והחובות החקוקות הספציפיות בהן עסקינן</u>

<u>הפרת סעיף 8.3 לתקן 1145</u>

7. כאמור לעיל, המשיבות הפרו באופן מובהק ושאינו משתמע לשני פנים את הוראות תקן ישראלי 1145 שהינו תקן רשמי ומחייב, הן שלעצמו והן מכוח צו הגנת הצרכן סימון ואריזה של מוצרי מזון- תשנ"ט 1998. **הוראות סעיף 8 לתקן זה**, אשר הנן בעלות תוקף מחייב החל מיום 06.10.10 מורות כי במוצרים אשר שמם כולל רכיב כלשהו במוצר, ו/או כאשר הרכיב חשוב לאפיונו של המוצר ו/או כאשר בסימון של מזון הרכיב מודגש באמצעות תיאור גרפי או תמונות, הרי שיש לסמן ברשימת הרכיבים גם את האחוז שמהווה אותו רכיב מתכולת המוצר.

8. על מנת להבהיר את מהות הדברים יודגש כי הוראות **סעיפים 8.3.1.1 ו- 8.3.1.1.1**, מורות, כי כאשר הרכיב צוין בשם של מוצר מזון או כאשר שם מוצר המזון מתקשר בדרך כלל בעיני הצרכן, לרכיב:

9. **להלן לשון הסעיף :**

> **סעיף 8 - רכיבים**
>
> 8.3 - הכתוב בסעיף זה ישמש, ובמקומו ייכתב:
>
> תכולת הרכיב המסומן כמפורט להלן.
>
> 8.3.1 - תכולת רכיב, באחוזים למאה, תסומן באחד מהמקרים האלה:
>
> 8.3.1.1 - כאשר הרכיב צוין בשם של מוצר מזון או כאשר שם מוצר המזון מתקשר בדרך כלל בעיני הצרכן לרכיב.
>
> 8.3.1.2 - כאשר הרכיב היוני לאפיונו של מוצר חמזון או לצורך הבחנה ביגו לבין מוצרי מזון אחרים, שפואם או השפות שבחם מסומן עלולים לגרום לקשיים בהבחנה ביניהם.
>
> 8.3.2 - סימון תכולה של רכיב במוצר מזון תהיה כמפורט בתקן הישראלי החל עליו. במוצרים שלא חל עליהם תקן ישראלי תסומן תכולת הרכיב לפי קביעתה של הרשות המוסמכת.
>
> 8.3.3 - תכולת הרכיב, כאמור לעיל, תסומן בסמוך לשם המוצר או ברשימת הרכיבים.

10. מיותר לציין כי מדובר בעניין בעל חשיבות עליונה מבחינתו של הצרכן. כאשר רוכש צרכן מוצרים כגון אלה אשר בתפיסתו הצרכנית, אותם מוצרים מכילים כמות ניכרת של הרכיבים המהותיים לו. אין דבר חשוב יותר מבחינתו של הצרכן לדעת, מהו שיעורם של הרכיבים המהותיים עבורו המוכלים במוצרים.

11. כמו כן, בכל הנוגע <u>להוראות הכלליות</u> לסימון מזון, כאמור בסעיף 3 לתקן 1145, חל איסור לסמן מזון באופן מטעה, ובאופן שניתן יהא להוכיח את נכונות הסימון בו כלהלן:

3.3. כל סימון יהיה נכון, לא מטעה וניתן להוכחה.

12. לאור האמור לעיל, אי סימון שיעורם המדויק של הרכיבים המופיעים בשמות המוצרים, מגלם מעשה ו/או מחדל המטעה את ציבור הצרכנים ובשל כך מוסב לציבור הצרכנים נזקים ממוניים ובלתי ממוניים.

13. המבקשת תראה ותטען בבקשה זו, כי עקב הפרתן של החובות החקוקות, הקבוצה ניזוקה בין היתר באופן בו נפגעה זכותם היסודית לבחור את המוצר הרצוי מבין שלל המוצרים, המינים, הסוגים והאריזות, ונמנעה מחברי הקבוצה האפשרות האוטונומית להשוות באופן אפקטיבי בין המוצרים נשואי התובענה לבין מוצרים אחרים אשר עומדים ללא רבב בתנאי הדין והתקנים.

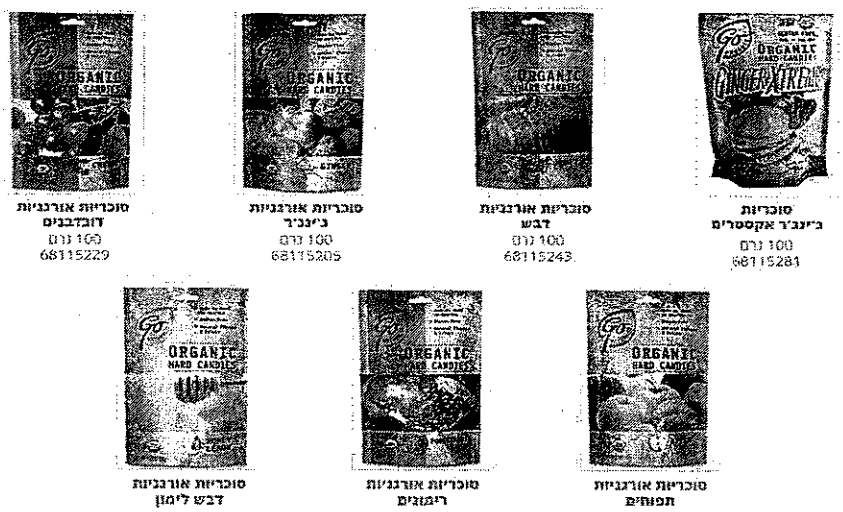
14. זאת ועוד, יובהר כי חוק הגנת הצרכן מטיל אף הוא חובה קוגנטית על העוסקים השונים לסמן נכונה את תוצרתם בהתאם לחוקים לתקנות ולתווי התקן הקונקרטיים, על מנת ליצור גילוי נאות לצרכן הפוטנציאלי, ולשמור על האוטונומיה של הפרט באשר לצריכת המוצרים ההולמים את רצונו ובריאותו, ולקדם את מעמד הצרכנים באמצעות הטלת חובות מוגברות על העוסקים.

15. למען זהות המונחים בכתבי בי-הדין, תקרא המבקשת "התובעת". והמשיבות "הנתבעות".

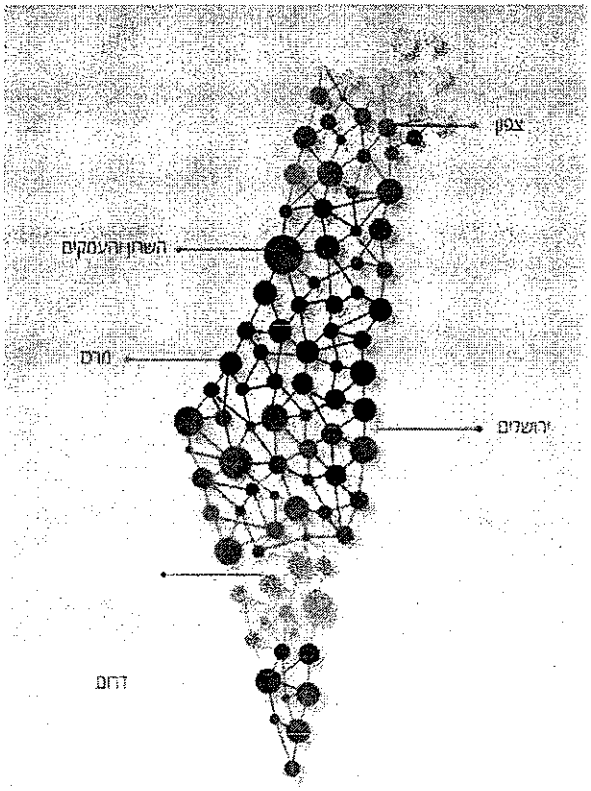
<u>הצדדים</u>

המשיבה 1, הנה חברת שיווק והפצה לשוק בתי הטבע וחנויות הבריאות בישראל והיא הוקמה בשנת 2008 ע"י צבי הללי אשר היה כ- 25 שנה אחד מהבעלים של מפעל הסלטים והדליקטסים כיד המלך, שנמכרה לרשת חצי חינם. החברה משווקת ומפיצה מגוון גדול של מוצרים מתוצרת מקומית וכמו כן מוצרים המיובאים מחו"ל. לחברה כיום ישנן <u>כ- 300 נקודות מכירה</u> לרבות רשתות וחניות פרטיות וכ- 20 ספקים יצרנים ונותני שירות. (מידע זה נלקח מאתר החברה).

בין היתר החברה מייבאת את סדרת מוצרי הסוכריות האורגניות נשואות הבקשה כדלקמן:

באתר המרשתת, מצהירה המשיבה 1, כי היא משווקת את מוצריה בכל מחוזות הארץ באופן הבא:

המשיבה 2, היא חברה המשווקת מוצרי טבע מגוונים לחנויות הטבע. בין מוצריה ניתן למצוא שמנים וחמאות טבעיות, פריכיות, חטיפים, שוקולד, חלווה מוצרי קוסמטיקה טבעית, ויטמינים, תוספי תזונה וכיוצב'.

באתר המרשתת של החברה, מצהירה היא כי מוצריה נמכרים בפריסה ארצית בכל מחוזות הארץ וכדלקמן:

בין היתר משווקת הנתבעת את המוצר נשוא הבקשה המתכנה בשם "נטיפי חרובים":

להלן צילום מאתרה של המשיבה 2:

(להלן: **"הנתבעות"**)

*****רצ"ב פירוט אודות זהות הנתבעות כשם שמופיע אצל רשם החברות (הודפס מאתר של משרד המשפטים) מסומן <u>כנספח ג'</u> בקשה.**

<u>חבותה של המשיבה 2, כמשווקת המוצר:</u>

16. יצרנית המוצר "ממתקי נעמה", אינה מופיעה כחברה בע"מ באתר משרד המשפטים, כמו- כן, בניגוד לדין, כתובתה הרשומה אינה נרשמה על גב אריזת המוצר וכן לא ניתן לדעת מי בעליה.

17. לעומתה, חברת אגס שיווק (המשיבה 2) הינה חברה בע"מ, אשר כתובתה רשומה במשרד המשפטים ואשר משווקת את המוצר נשוא התובענה.

18. בהתאם לסעיף 15(ד) לחוק הגנה על בריאות הציבור (מזון), התשע"ו- 2015:

"משווק יסמן את המזון או את אריזתו בהתאם להוראות <u>כאמור בסעיף קטן (א)</u> החלות על פעולתו כמשווק או נוגעות למקום ממכר המזון"

ועפ"י סעיף קטן (א)(2) על משווק מזון לדאוג לסמן את המזון או את אריזתו, לפי העניין, בהתאם לחיקוקים הבאים:

"(2) סימונים כפי שנקבעו באחד או יותר מאלה:

(א) <u>תקנים רשמיים לפי חוק התקנים החלים על מזון, לרבות על חומרים או מוצרים הבאים במגע עם מזון;</u>

(ב) תקנות או צווים, שהותקנו בהתייעצות עם שר הבריאות או בהסכמתו, לפי סעיף 37(ב) לחוק הגנת הצרכן;

(ג) צווים לפי חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים החלים על מזון, לרבות על חומרים או מוצרים הבאים במגע עם מזון;"

19. **התובעת** הינה צרכנית מן השורה, אשר רכשה את מוצריי המשיבות לעיל, המשווקים על- ידי הנתבעות והנמכרים בין היתר ברשתות המזון הגדולות בפריסה ארצית.

(להלן: "התובעת")

<u>רקע עובדתי - נסיבתי</u>

20. התובעת הינה כאמור צרכנית מן מהשורה אשר רכשה את מוצריי הנתבעות **"סוכריות אורגניות דבש לימון", "סוכריות אורגניות דבש" "סוכריות אורגניות – ג'ינג'ר" ו- "נטיפי חרובים" במחיר שערורייתי וגבוה, כאשר חלקם נרכשו בבתי טבע (19.30 ₪ לכל אריזת סוכריות ו- 21.90 ₪ למוצר החרובים)** בשים לב שהם מכונים בכותרתם דבש, לימון, ג'ינג'ר, חרובים, בסברה כי היא אכן רוכשת מוצרים אשר יש בהם ערך בריאותי נוסף, תודות לשיעורי הלימון, דבש, ג'ינג'ר, חרובים המשמעותיים שבהם.

21. באחת הקניות אשר בצעה התובעת, הבחינה היא כי חברות מתחרות אשר משווקות סוכריות וחטיפי חרובים למינהם, מסמנות ברשימת הרכיבים את אחוז הרכיב המשמעותי בעיני הצרכן.

22. התובעת רגילה למצב הדברים בו, כאשר עסקינן במוצרי מזון, נוהגות המשווקות/ יצרניות / יבואניות לציין את שיעורו של אותו רכיב מרכזי הקיים במוצר. דא עקא, שבמוצריהן של המשיבות, לא אף שלא צוינו שיעורים אלו, אלא אף מיתוגם באמצעות תמונות ואיורים גרפים של חרובים, דבש טהור, ג'ינג'ר ולימון גולמיים והסימון "אורגני", הובילו את התובעת לסברה כי היא אכן רוכשת מוצרים הנבדלים באיכותם, ומשום כך סמכה התובעת על המשיבות כי עסקינן בשיעורים משמעותיים.

*****רצ"ב צילום אריזות המוצרים נשואי התובענה, מסומן כ- <u>נספח ד'</u> לבקשה.**

23. כמו- כן, נגלתה לעיני המבקשת העובדה כי רכיבים במוצרי המזון, מסומנים באופן מדרגי ובסדר יורד עפ"י משקלם. דהיינו המרכיב שכמותו גדולה ביותר יופיע ראשון, והמרכיב שכמותו הקטנה ביותר יופיע אחרון.

24. בהמשך לכך, מניין הרכיבים במוצרי המשיבות, לימד את התובעת כי עסקינן במוצרים בהם שיעורו של המרכיב המהותי בהם אינו גבוה.

25. עוד השכילה המבקשת להבין כי באם המשיבות היו מגלות לה במעמד הקנייה כי עסקינן במוצרים אשר שיעור הרכיב העיקרי שבהם אינו משמעותי, הדבר היה מעיד לטעמה על איכות נחותה שלהם ועל- כן, הייתה נמנעת מרכישתם כליל ובטח שלא רוכשת אותם במחיר המופקע בהם נרכשו.

26. בשל גילויים אלה, פסקה התובעת מלצרוך עוד מן המוצרים.

<u>נזקה של התובעת</u>

27. בענייננו נגרם למבקשת נזק ברור ומובהק. מדובר בנזק שהוא ממוני ובנוסף מדובר בנזק שהוא בלתי ממוני. נקודת המוצא היא כי במוצר ששמו כולל את אחד מרכיביו, החשיבות העליונה ביותר היא לאחוזים שמהווה אותו רכיב מתוך המוצר.

28. המבקשת תטען כי בשל המידע העלום, לא היה בכוחה להתחקות אחר טיבם ומהותם של המוצרים ולרכוש מוצרים ההולמים את רצונותיה ולהשוות בין מוצרים מקבלים ותחליפיים. בנוסף תטען התובעת כי עסקינן במוצרים אשר ערכם הוא נחות, מאחר ומסתירים הם פרטים מהותיים אשר דרושים לצרכן בבואו לשכלל את בחירותיו הצרכניות.

<u>נזק ממוני</u>

29. בעצם העובדה, כי פרטים מהותיים במוצר לא גולו למבקשת וכי נגלה לה בדיעבד כי עסקינן בשיעור נמוך של הרכיבים המשמעותיים, יש בכך בכדי להוריד את ערכם של המוצרים בעיני המבקשת ולהעיד לטעמה כי עסקינן **במוצרים נחותים** אשר אינם שווים את מחירם הגבוה הבלתי מוצדק בעליל, ומשכך אף פסקה לצרוך ממוצרים אלה.

30. סעיף 12 (א) **לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג- 1973** מורה כי במו"מ לקראת כריתתו של חוזה חייב אדם לנהוג בדרך מקובלת ובתוך לב.

31. סעיף 12(ב) לחוק מורה כי צד שלא נהג בדרך מקובלת ולא בתום לב, חייב לצד השני **<u>פיצויים</u>** בעד הנזק שנגרם לו עקב המשא ומתן או עקב כריתת החוזה והוראות סעיפים 10, 14-13 **לחוק החוזים תרופות תשל"א- 1970** יחולו בשינויים המחויבים.

32. סעיף 10 לחוק החוזים תרופות, קובע כי הנפגע זכאי לפיצויים בעד הנזק שנגרם לו עקב ההפרה ותוצאותיה ושהמפר ראה אותו או שהיה עליו לראותו מראש, בעת כריתת החוזה, כתוצאה מסתברת של ההפרה.

33. המבקשת סבורה כי יש **לפצות** את הצרכן בסכום הנגזר ממחירם של המוצרים נשוא הבקשה.

34. על- כן, אותו ערך נחות לו טענתה המבקשת בבקשתה יהווה פיצוי בשיעור 30% מערכם של המוצרים כך שבגין הנזק הממוני יש לפצות את הצרכן בסך של 17.37 ₪ בגין מוצרי הסוכריות וסך של 6.57 ₪ בגין מוצר החרובים.

35. יצוין כי המבקשת אינה מבקשת את השבתם של המוצרים, אלא מסתפקת בפיצוי עקב אותו ערך נחות של מוצרים אשר נכפה עליה לרוכשם, וכל זאת בשל חוסר תום ליבה של המשיבה.

36. לחילופין, תטען המבקשת להחלת פקודת הנזיקין (נוסח חדש), תשכ"ח- 1968.

סעיף 3 לפקודה קובע כי :

"כל הנפגע או הניזוק על ידי עוולה שנעשתה בישראל יהא זכאי לתרופה המפורשת בפקודה מידי עושה העוולה או האחראי לה".

37. סעיף 71 אשר עניינו "תרופות לעוולה", קובע כי כל בית משפט אזרחי יהא מוסמך בתחומי שיפוטו ליתן תרופה לעוולה על פי פקודת הנזיקין, והגם שלא נתבעו או לא נפסקו פיצויים או סעד אחר.

38. סעיף 72 קובע כי ציווי יכול שיהיה צו עשה או צו לא תעשה, לשעה או לתמיד.

39. בנוסף, סעיף 76 עשר כותרתו "פיצויים" קובע כי אם התובע סבל נזק, ינתנו פיצויים רק בשל אותו נזק שעלול לבוא באורח טבעי במהלכם הרגיל של הדברים ושבא במישרין מעוולת הנתבע. בנוסף באם התובע סבל נזק ממון, יינתנו לו פיצויים רק אם מסר פרטים עליו בכתב התביעה או בצירוף לו.

<u>נזק מסוג עוגמת נפש</u>

40. בנוסף נגרם למבקשת נזק שאינו ממוני. בעקבות גילוי העובדות הנכונות המבקשת סבלה מעוגמת נפש, המתבטאת בכעס, תסכול וחוסר נוחות. עוגמת הנפש נובעת מכך שהמבקשת סבורה כי הוטעתה בעניין חשוב במיוחד לעניין מהותם של המוצרים, כאשר הם הצטיירו בעיניה כמוצרים בריאותיים כאשר כמותם של הרכיבים המהותיים שלהם הינם גבוהה וכי לא הייתה רוכשת אותם

מלכתחילה לו המשיבות היו מגלות כי אין המדובר בשיעור משמעותי של הרכיב העיקרי. נוצר אצל המבקשת פער מידע מהותי וערפול באשר למהותם של המוצרים. נזק זה יש להעריך בסך של 3 ₪ למבקשת בגין כל מוצר.

נזק מסוג פגיעה באוטונומית הבחירה של הפרט

41. בעניין זה, ניתן לאחרונה פס"ד (מיום 22/07/14), **בע"א 1415/13 ל.ב נגד היינץ רמדיה ואח'** (פורסם ב"נבו"). בהתאם לדברייה של כב' השופטת ד' ברק ארז, פסיקת פיצוי בגין פגיעה באוטונומיה אינה אמורה להיות מותנית בכך שלחופש הבחירה נלווה נזק אחר, ולדבריה:

"פסיקת פיצוי בגין פגיעה באוטונומיה אינה אמורה להיות מותנית בכך שלחופש הבחירה אשר נשלל מן התובע, נלווה נזק אחר (כך, לדוגמה, תובע בגין טיפול רפואי שניתן ללא הסכמה מדעת אינו נדרש להוכיח כי הטיפול עצמו גרם לו נזק). כל מהותה של התביעה בגין ראש נזק זה, היא שהפיצוי ניתן בשל הפגיעה ביכולת הבחירה של התובע."

42. בית- המשפט מתבקש לקבוע כי בשל ההפרה הנידונה, במובן זה שנגזלה מן התובעת, זכות הבחירה לבצע רכישות מושכלות של מוצרים, נפגעה זכותה האוטונומית של התובעת לבחור את המוצר הרצוי מבין שלל המוצרים, המינים, הסוגים והאריזות. זאת ועוד, במעשיהן ו/או במחדלן, התרשלו הנתבעות כלפי התובעת וכלפי קבוצת הצרכנים אותה היא מבקשת לשרת. נזק זה יש להעריך בסך של 3 ₪, בגין כל מוצר.

המסגרת הנורמטיבית

עילת התביעה מכוח עוולת הפרת חובה חקוקה

43. **סעיף** 63 לפקודת הנזיקין, קובע את מהותה של עוולת הפרת חובה חקוקה כלהלן:

> **א. מפר חובה חקוקה הוא מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו על- פי כל חיקוק, למעט פקודה זו- והחיקוק, לפי פירושו הנכון, נועד לטובתו או הגנתו של אדם אחר, וההפרה גרמה לאותו אדם נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאילו נתכוון החיקוק.**
>
> **ב. לעניין סעיף זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או הגנתו של פלוני, אם לפי פירושו הנכון הוא נועד לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטובתם או להגנתם של בני אדם בכלל או של בני אדם מסוג או הגדר שאתם נמנה אותו פלוני.**

44. סעיף 17 (ב) לחוק הגנת הצרכן, קובע כי סימון על גבי מוצר המשווק לצרכן, יכלול גם פרטים שאותם קבע שר הכלכלה שיש לציינם בצו (צו הגנת הצרכן- סימון מוצרי מזון) שיצא מכוח סמכות זו של השר, אשר אימץ את הוראותיהם של תקן 1145 בכל הנוגע לסימון מוצרי מזון.

45. כפי האמור לעיל, תקן ישראלי 1145 קובע, לאחר שתוקן עוד בשנת 2008, כי מקום בו שמו של המוצר כולל את אחד מרכיביו ו/או כאשר הרכיב חשוב לאפיונו של המוצר, יש לציין ברשימת הרכיבים גם את אותו אחוז רכיב מתכולת המוצר.

*****רצ"ב העתקן של הוראות החוק הרלבנטיות בתקן ישראלי 1145 לרבות גיליון התיקון סומנו כנספח ה' לבקשה**

46. זאת ועוד בכל הנוגע להוראות הכלליות לסימון מזון, כאמור בסעיף 3 לתקן 1145, חל איסור לסמן מזון באופן מטעה, כלהלן:

> **3.3 כל סימון יהיה נכון, לא מטעה וניתן להוכחה.**

47. מדובר בנזק ממוני לכל דבר. נרכש מוצר אשר ערכו מבוסס על הנחה של הצרכן ולפיה המוצר כולל כמות רבה מאוד מהרכיב היסודי. בפועל מוצר זה כולל כמות בלתי משמעותית מאותו רכיב לעומת ציפייתו של הצרכן. ערכו של המוצר מבחינת הצרכן- יורד, וכך גם ערכו האובייקטיבי.

48. נראה אפוא כי, המחוקק ביקש להקל על הצרכן ולאפשר לו באמצעות גילוי נאות והזרמת מידע אשר הינו חיוני לצרכן, אודות רכיבי מוצר כינויו וערכיו התזונתיים על מנת לשמור על האוטונומיה של הצרכן ומתן אפשרות לשקלל את צעדיו הצרכניים לאור קבלת מידע השוואתי נגיש.

49. למצער יצוין, כי הנתבעות התעלמו כליל מההוראות הללו, והציעו לקהל לקוחותיהן, מוצרים מבלי ליתן להם את חופש הגילוי הנאות והזרמת המידע אשר חיונים להם.

<u>הפרת הוראות חוק הגנת הצרכן</u>

התובעת תטען כי אי סימון אחוז הדבש, לימון, ג'ינג'ר, חרובים, עולה כדי הטעייתה כצרכנית לרבות הטעייתם של כלל חברי הקבוצה, כאמור בסעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א – 1981.

סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, שעניינו **<u>איסור הטעיה</u>**, קובע כדלקמן:

2.	**איסור הטעיה**		
	(א)	**לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – העלול להטעות צרכן בכל ענין <u>מהותי בעסקה</u> (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו ענינים אלה כמהותיים בעסקה:**	
		(1) **הטיב, <u>המהות</u>, <u>הכמות והסוג</u> של נכס או <u>שירות</u>;**	

50. בשל העובדה שהנתבעות נמנעות מלציין את האחוזים הנ"ל, הן למעשה מעלימות מעיני הצרכנים, פרטים מהותיים בעצם העסקה.

51. על- כך יוסף, כי אותו פרט מהותי מעוגן באופן חוקי, כך שההטעיה הינה חמורה יותר.

52. כמו- כן, **סעיף 3 ו- 4 לחוק הגנת הצרכן**, דן בנושא איסור ניצול מצוקת הצרכן וחובת הגילוי וכדלקמן:

3.	**איסור ניצול מצוקת הצרכן**	
	(ב)	**לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת שיש בו ניצול <u>מצוקתו</u> של הצרכן, <u>בורתו</u> או הפעלה בלתי הוגנת עליו, הכל כדי לקשור עסקה, בתנאים בלתי מקובלים או בלתי סבירים או לשם קבלת תמורה העולה על התמורה המקובלת.**

4.	**חובת גילוי לצרכן**	
	(א)	**(1) עוסק חייב לגלות לצרכן כל פגם או איכות נחותה או תכונה אחרת הידועים לו, המפחיתים באופן משמעותי מערכו של הנכס;** **(2) כל תכונה בנכס המחייבת החזקה או שימוש בדרך מיוחדת כדי למנוע פגיעה למשתמש בו או לאדם אחר או לנכס תוך שימוש רגיל או טיפול רגיל;**

	(ב)	**עוסק חייב לגלות לצרכן כל <u>פרט מהותי</u> לגבי נכס שקבע השר באישור ועדת הכלכלה של הכנסת.**

53. לאור הוראות סעיפים אלו, תטען התובעת, כי החקיקה מחייבת את היצרן להציג מידע וקובעת קריטריונים לאופן הצגתו על האריזה ולעמידתו בתנאים של הצגה. מדובר במידע מהותי לצרכן.

<u>עשיית עושר ולא במשפט</u>

54. כאמור לעיל ובמסכת העובדתית שתוארה בבקשה זו, באקט המחדלי אשר ננקט על- ידי הנתבעות בפרט שוויון הנפש והאדישות באשר לקיום הוראות המחוקק, יוצא אפוא כי הנתבעות מתעשרות שלא כדין על חשבונם של הצרכנים, עת גורעות מקהל הצרכנים מידע מהותי, אשר נועד לשם קנייה נבונה והשוואתית, ובכך למעשה מאלצות את הצרכנים, לבצע רכישות בלתי מושכלות, כאשר הנשכר מכל אילו הינו העוסק ובמקרה שבפנינו הנתבעות.

<u>הפרת פקודת הנזיקין (נוסח חדש) התשכ"ח - 1968, סעיפים 36-35- עוולת הרשלנות</u>

55. סעיף 31 לחוק הגנת הצרכן קובע מפורשות כי "דין מעשה או מחדל" כדין עוולה לפי פקודת הנזיקין כדלקמן :

> **"31 פיצויים (תיקון: תשמ"א, תשמ"ד, תשמ"ו, תשמ"ח, תשנ"א, תשנ"ג, תשנ"ה, תשנ"ט)**
> **(א) דין מעשה או מחדל בניגוד לפרקים ב', ג', ד' או ד'1 כדין עוולה לפי פקודת הנזיקין (נוסח חדש). עוולה כאמור נתונה לצרכן שנפגע מהעוולה, וכן לעוסק שנפגע, במהלך עסקו, מהטעיה כאמור בסעיף 2."**

56. כמו כן, תטען התובעת כי יש להחיל את סעיפים 36-35 לפקודת הנזיקין. הנתבעות התרשלו בכך שלמרות הוראות החוק הברורות, מי מטעמן לא מילא בקפידה אחר הוראותיו והפר בין במעשה ובין במחדל את החובות המוטלות עליו מכוחן של ההוראות.

57. כמו- כן, הנתבעות לא וידאו ו/או פיקחו כי מי מעובדיהן או מנהליהן נוהג על- פי החוק ומקיים את הוראותיו.

58. הנתבעות חייבות בחובת זהירות מושגית המוטלת על עוסק כלפי לקוחות וצרכנים. הנתבעות חייבות גם בחובת זהירות קונקרטית בעניין קיום הוראות הדין והתקינה. מתיאור הנסיבות לעיל, ברי כי הנתבעות הפרו את חובות הזהירות כלפי הלקוחות והצרכנים הפרה גסה ובוטה.

<u>הגדרת הסעדים לקבוצה המיוצגת- אכיפת הדין</u>

59. בהתאם לסעיף 10 (א) לחוק תובענות ייצוגיות, הרי שבעקבות אישור התביעה כייצוגית על בית- המשפט הנכבד להגדיר את הקבוצה אשר בשמה תנוהל התובענה:

> "אישר בית- המשפט תובענה ייצוגית, יגדיר בהחלטתו את הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה, לא יכלל בקבוצה אדם שעילת תביעתו נוצרה לאחר המועד שבו אושרה התובענה הייצוגית כאמור ".

60. התובעת תטען כי את חברי הקבוצה יש להגדיר באופן הבא:

> **"צרכנים, אשר רכשו את מוצריהן של הנתבעות, בפרט המוצרים המכונים "סוכריות אורגניות דבש לימון", "סוכריות אורגניות דבש" "סוכריות אורגניות – ג'ינג'ר" ו- "נטיפי חרובים" וגילו או יגלו כי אין המדובר בשיעור מהותי מן הרכיבים החשובים שבמוצרים ואשר חשו /יחושו עקב כך תחושות שליליות שונות ו/או צרכנים אשר נמנעה מבעדם מראש היכולת לבצע רכישות מושכלות ולבחון חלופיות מוצרים"**

61. **<u>הסעדים אותם בית- המשפט הנכבד מתבקש לפסוק הינם כלהלן:</u>**

א. צו עשה

ב. סעד הצהרתי.

ג. פיצוי כספי.

62. כידוע, הסמכות להוציא צו צופה פני עתיד מקבלת משנה תוקף בעניינים הנוגעים לחוק הגנת הצרכן, אשר במהותו אינו צופה רק פני עבר, אלא גם פני עתיד. <u>סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן</u> קובע כי עוסק לא יעשה דבר אשר "**<u>עלול להטעות</u>** צרכן". סעיף 31(א)(2) לחוק זה, עוסק אף הוא במעשה הטעיה עתידי, שעה שהוא מסמיך את ביהמ"ש לפסוק לארגון צרכנים אשר סייע בבירור התביעה פיצוי, כאשר "הוברר לבית המשפט, שמעשה או מחדל של הנתבע גרם או **<u>עלול לגרום</u>** תקלה לציבור או לחלק ממנו והתובע הסתייע בהגשת התובענה בארגון צרכנים".

63. כאמור, הוראות חוק הגנת הצרכן צריכות להתפרש לאור תכליתו. לדיני הגנת הצרכן תכלית "ציבורית", בנוסף על תכליתם "הפרטית". מטרתם אינה רק טיפול בעניינו הפרטני של הצרכן מול העוסק, אלא גם קידום מטרות ציבוריות כגון, הגינות מסחרית, תחרות הוגנת ואכיפת הדין.

64. מכאן, כי זכות התביעה אינה נתונה רק למי שרכש את המוצר בעבר, אלא גם למי שעלול לרכוש מוצר זה בעתיד. ממילא, בתביעות מסוג זה ניתן לתת גם סעד צופה פני עתיד- סעד ציווי, ולא רק סעד של פיצויים הצופה פני עבר. מטרתו של צו זה היא מניעת הטעיה צרכנית בעתיד. ראה, אורנה דויטש, **מעמד הצרכן במשפט**, 2002, בעמ' 391, שם מתייחסת המחברת לכך שניתן לקבל צו מניעה בתביעת הטעיה לפי חוק הגנת הצרכן: "כאשר מתבצע צו מניעה להפסקת הפעילות העלולה להטעות, <u>אמנם ראוי לאפשר הוצאתו של צו כזה גם אם התובע עצמו לא הוטעה</u>. הפסקת המצגים המטעים תועיל לציבור הצרכנים שייתכן כי יוטעה.

65. כמו גם, בהתאם להוראות של סעיף **20 (ג) לחוק נקבע כי:**

> **"מצא בית- המשפט כי פיצוי כספי לחברי הקבוצה, כולם או חלקם אינו מעשי בנסיבות העניין, בין משום שלא ניתן לזהותם ולבצע את התשלום בעלות סבירה ובין מסיבה אחרת, רשאי הוא להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה כולה או חלקה או לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות העניין".**

66. לאור האמור, בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת **<u>ליתן צו הצהרתי</u>**, לפיו יקבע כי הנתבעות הפרו את הוראות חוק הגנת הצרכן ואת צו הגנת הצרכן (סימון ואריזה של מוצרי מזון) התשנ"ט- 1998, לרבות הוראות סעיף 8.3 לתקן 1145 והתרשלו בכך כלפי חברי הקבוצה, וזאת למען לא יישנה מצב זה בעתיד.

67. כמו- כן, מתבקש בית- המשפט הנכבד **<u>ליתן צו עשה</u>** ולהורות למשיבות להסיר את המוצרים מהמדפים, לתקן את הליקויים שנמצאו ולסמן את מוצריהן כדרוש.

68. לאור המסגרת הנורמטיבית, אשר חלה באשר לסעדים הצהרתיים הראויים להיתבע במסגרת תובענה ייצוגית, ניכר כי במקרה שבפנינו, יהא נחוץ ומהותי להצהיר כי הנתבעות הפרו את הוראות הדין ולו בלבד למען לא ישונה מצב מעין זה בעתיד.

69. אם כך, פנינו רואות כי בתי- המשפט רואים בחשיבות מתן צווי עשה לעוסקים שונים, אשר עושים דין לעצמם ומפרים הוראות קוגנטיות בחוק, ובממשק למקרה שבפנינו, ראוי כי תנתן הוראה חד משמעית לנתבעות לציין על- גבי המוצרים והטובין אותם הן מציעות לחוג לקוחותיהן את השיעורים המדויקים של הרכיב העיקרי בהם.

<u>הערכת הנזק הממוני והבלתי ממוני אשר נגרם לחברי הקבוצה- פיצוי כספי</u>

70. על- מנת להעריך ולשום את הנזק הממוני שנגרם לחברי הקבוצה יש צורך לבחון את נתוני המכירות של הנתבעות, לרבות דו"חות הזמנות סחורה ו/או תעודות משלוח אשר הונפקו על ידן ביחס למוצרים הספציפיים נשואי הבקשה **ו/או כל מוצר אחר מתוצרתן של המשיבות, אשר לא מקיים את החובות החקוקות כאמור לעיל.**

71. יודגש כי הקבוצה אותה מבקשת התובעת לייצג הנם **<u>ציבור צרכנים אשר גילו או יגלו כי אין המדובר בשיעור מהותי של הרכיבים החשובים לצרכן ואשר חשו או יחושו עקב כך תחושות שליליות שונות ו/או צרכנים אשר נמנעה מבעדם מראש היכולת לבצע רכישות מושכלות ולבחון חלופיות מוצרים.</u>**

72. יודגש כי מלא הנתונים הללו הנם נתונים ודוחות המצויים בידיעתן האישית והבלעדית של הנתבעות, עסקינן במידע שאינו מפורסם ואינו נגיש לידיעת הצרכנים.

73. על כן במידת הצורך שומרת התובעת לעצמה את הזכות לעתור לבית המשפט בבקשה למתן צווים ספציפיים לגילוי המידע הדרוש.

74. יודגש כי בנקל ניתן להתחקות אחר הנזק המצטבר שהרי אם תמסורנה הנתבעות פרטים מדויקים ביחס לכמות מכירת המוצרים, הרי כי נדע לאמוד את הסעד הכספי של הקבוצה.

75. יודגש כי סעד הקבוצה הנו פיצוי בשיעור 30% מסך המכירות לצרכן, של מי שרכש אך לא נטל מהם ו/או נטל במעט מהם והסתבר לו בדיעבד ולאחר הטעימה כי קיבל מוצר נחות, בפרט לאור העובדה כי חלקו של ציבור הצרכנים לא היה רוכש מוצרים אילו מלכתחילה.

76. לחילופין, יודגש כי בחינת מכלול הנתונים הללו בידי מומחה, תעניק אינדיקציה מדויקת להערכת נזקם של חברי הקבוצה, שיעורם של חברי הקבוצה לרבות הפיצוי אותו יש לפסוק לטובתם.

77. לפיכך בשלב זה, בהיעדר נתונים ביחס לשיעור הנזק, ועל דרך האומדנה בלבד תעמיד התובעת את סכום התביעה של חברי הקבוצה **<u>בסך של 200,000 ₪ לנתבעת 1 וסך של 150,000 ₪ לנתבעת 2 ובסה"כ 350,000 לכל התביעה.</u>**

78. כמו- כן יצוין, כי בהתאם לסעיף 20(א) לחוק התובענות הייצוגיות, מונחל מנגנון גמיש, אשר במסגרתו רשאי בית- המשפט לקבוע כיצד ניתן יהא להוכיח את נזקם האישי של החברים בקבוצה, כאשר בהתאם לסעיף 20(א) (3) יתרת הכספים אשר לא ידרשו תועבר לאוצר המדינה.

79. במקרה שבפנינו כשם שפורט לעיל, ניתן יהא לזהות בנקל חלק מחברי הקבוצה ולפצותם בהתאם לניתוח נתונים המצויים ביד המשיבות, שכן מדובר בקהל לקוחות של חברות ידועת שם, אשר על כן נהיר כי שומרות הן בקלחתן את הדוחות הרלוונטיים לתפוקת המכירות והייצור שלהן. לחילופין, במידה ויתגלו קשיים באיתור חברי הקבוצה, ניתן יהא ליישם את עקרונות הפיצוי לטובת הציבור הקבועים בסעיף 20(ג) לחוק.

<u>סוף דבר</u>

80. תובענה ייצוגית זו הכרחית על מנת לממש זכאותם לפיצוי של חברי הקבוצה כלפי הנתבעות כפי שיובהר לעיל, בית- המשפט הנכבד יתבקש לפסוק לפיצויי ממוצע בסך עשרות שקלים לכל חבר בקבוצה, סכום זה- אין די בו כדי לתמרץ תובע לפתוח בהליך משפטי מורכב ומסובך כנגד גופים עוצמתיים במיוחד כדוגמת הנתבעות וראה בהקשר זה את הדברים שנאמרו **ברע"א 4556/94 טצת ואח' נ' זילברזץ ואח', פ"ד מט(5) 774, בעמ' 784.**

81. לאור כל האמור לעיל, מתבקש בית המשפט הנכבד להורות כדלקמן:

81.1 לחייב את הנתבעות, בתשלום פיצוי כספי ובסעדים, כמפורט בבקשה זו, בשיעור ובאופן שיקבע, לכל אחד מחברי הקבוצה שהוכחה זכאותו לפיצוי או לסעד כאמור ובהקשר זה:

81.1.1 להורות כי כל חבר קבוצה יהיה רשאי להוכיח את זכאותו לפיצוי כספי או לסעד אחר בתצהיר שיוגש למשרד ב"כ התובעת ולהורות כי ב"כ התובעת תשמשנה כ-"ממונה" בהתאם להוראת סעיף 20(ב)(1) לחוק.

81.1.2 לחילופין, להורות על תשלום פיצוי כספי בסכום כולל ועל אופן חישוב חלקו של כל חבר קבוצה ולהורות בדבר חלוקתו בין חברי הקבוצה, באופן יחסי לנזקיהם, של יתרת הסכום שתיוותר אם חבר קבוצה, אחד או יותר, לא דרש את חלקו, לא הוכיח את זכאותו לפיצוי או לסעד, לא אותר או שלא ניתן לחלק לו את חלקו מסיבה אחרת, ובלבד שחבר קבוצה לא יקבל פיצוי כספי או סעד אחר מעבר למלוא הפיצוי או הסעד המגיע לו; ולהורות כי כל יתרת סכום שנותרה לאחר החלוקה לחברי הקבוצה כאמור, תועבר לאוצר המדינה.

81.2 להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות העניין.

81.3 להורות על פרסום הודעה לחברי הקבוצה.

81.4 להורות על תשלום גמול לתובעת המייצגת.

81.5 לקבוע את שכר הטרחה של באות הכוח המייצגות בעד הטיפול בתובענה הייצוגית, לרבות בבקשה לאישור.

טלי לופו, עו"ד
ב"כ התובעת

שרון ענבר- פדלון, עו"ד
ב"כ הנתבעת

בית משפט השלום בחיפה
אלקבץ נ' רוצים את הטבע בע"מ ואח'
ת"צ 4623-03-18
סוג עניין: תובענה ייצוגית לפי חוק להגנת הצרכן
תאריך פתיחה: 04 מרץ 2018

תקנות תובענות ייצוגיות, תש"ע-2010
טופס 3
(תקנה 19)

הודעה למנהל בתי המשפט[1]

לכבוד
מנהל בתי המשפט

הנדון: הודעה לפי חוק תובענות ייצוגיות

מספר תיק:
בבית משפט: השלום חיפה
שמות הצדדים: 1. ליאת אלקבץ ת.ז. 201616430 באמצעות ב"כ עוה"ד טלי לופו ושרון ענבר- פדלון
2. באמצעות ב"כ
3. באמצעות ב"כ

נגד

רוצים את הטבע בע"מ 514057298
אגס שיווק מוצרי טבע בע"מ 514310010 באמצעות ב"כ

פרטי המודיע:
שם: טלי לופו עו"ד
כתובת: הנופר 4/17, קריית השרון, נתניה
תפקיד בהליך: ☐ תובע ☐ נתבע ☒ ב"כ תובע ☐ ב"כ נתבע ☐ חבר קבוצה ☐ אחר

זאת הודעה על:

☒ הגשת בקשה לאישור לפי סעיף 6(א) לחוק; הגדרת הקבוצה לפי הבקשה: צרכנים, אשר רכשו את מוצריהן של הנתבעות, בפרט המוצרים המכונים "סוכריות אורגניות דבש לימון", "סוכריות אורגניות דבש" "סוכריות אורגניות – ג'ינג'ר" ו- "נטיפי חרובים" וגילו או יגלו כי אין המדובר בשיעור מהותי מן הרכיבים החשובים שבמוצרים ואשר חשו /יחושו עקב כך תחושות שליליות שונות ו/או צרכנים אשר נמנעה מבעדם מראש היכולת לבצע רכישות מושכלות ולבחון חלופיות מוצרים; מועד הגשת הבקשה: ; שאלות של עובדה או משפט המשותפות לקבוצה לפי הבקשה: האם הנתבעת הפרה את חוק הגנת הצרכן ואת גילוין התיקון לתקן 1145; תמצית הבקשה לאישור התובענה: ; הסעד המבוקש: כספי, עשה, הצהרתי; הסכום או השווי המשוערים של תביעותים של כל הנמנים עם הקבוצה: 350,000 [סה"כ 20 מילים];

☐ החלטת בית משפט להתיר צירוף של אדם לקבוצה לפי סעיף 10(ב) לחוק;

☐ החלטת בית משפט בדבר אישור תובענה ייצוגית או בדבר דחייה של בקשה לאישור לפי סעיף 14: הגדרת הקבוצה לפי סעיף 14(א)(1): ; עילות התובענה והשאלות של עובדה או משפט המשותפות לקבוצה לפי סעיף 14(א)(3): ; הסעדים הנתבעים: [סה"כ 20 מילים];

☐ החלטת בית המשפט ולפיה ניתן להגיש בקשה למינוי תובע מייצג או בא כוח מייצג במקום תובע מייצג או בא כוח מייצג לפי סעיף 16(ד)(1) לחוק;

☐ לא הוגשה לבית המשפט, בתוך התקופה שקבע, בקשה למינוי תובע מייצג או בא כוח מייצג במקום כל התובעים המייצגים או כל באי הכוח המייצגים בתובענה ייצוגית אשר בית המשפט אישר את הסתלקותם או מצא שנבצר מהם להמשיך בתפקידם לפי סעיף 16(ד)(2) לחוק;

☐ הגשת בקשה לאישור הסדר פשרה לפי סעיף 18(ג) לחוק;

[1] פורסם ק"ת תש"ע מס' 6915 מיום 29.7.2010 עמ' 1442.

nevo.co.il

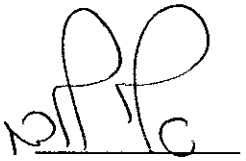
☐ החלטת בית משפט בכל הנוגע להסדר פשרה לפי סעיף 19 לחוק;

☐ אחר:

להודעה זו מצורפים המסמכים האלה:

1. תביעה
2. בקשה
3. תצהיר
4. תמונות
5.

04/03/18

חתימה

nevo.co.il